

ВІДГУК

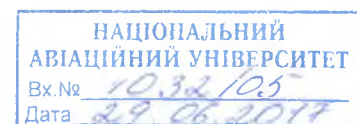
**офіційного опонента – кандидата юридичних наук, доцента Логвиненко
Миколи Івановича на дисертацію Мироненко Ілони Сергіївни
«Адміністративно-правові засади діяльності державної фіскальної
служби України», подану на здобуття наукового ступеня кандидата
юридичних наук зі спеціальності 12.00.07 – адміністративне право і
процес; фінансове право; інформаційне право**

На теперішній час, в світлі реорганізації системи органів виконавчої влади з метою підвищення ефективності та результативності їх діяльності, Державна фіскальна служба України (ДФС) зазнає певних організаційних, структурних та функціональних змін, в тому числі шляхом підвищення ефективності її діяльності та взаємодії, у тому числі, шляхом аналізу прогалин в її діяльності та висунення пропозицій щодо вдосконалення нормативно-правової бази. У зв'язку з цим цілком очевидно є нагальна потреба аналізу адміністративно-правових засад діяльності Державної фіскальної служби України та висунення певних пропозицій щодо доцільності її реорганізації, тим більш, як основи її подальшого нормативно-правового унормування.

Безумовним є те, що сучасна Державна фіскальна служба України потребує вироблення нових шляхів удосконалення своєї діяльності, в тому числі, й через структурну реорганізацію апарату та територіальних органів, а також шляхом розвитку адміністративного законодавства, що регулює її діяльність.

Тому тема дисертації Мироненко І.С. є актуальною, а проведене здобувачкою дослідження є своєчасним і актуальним, оскільки відповідає вимогам часу та змісту адміністративної реформи, що проводиться шляхом оптимізації системи центральних органів виконавчої влади та має теоретичне та практичне значення.

Дисертаційне дослідження «Адміністративно-правові засади діяльності державної фіскальної служби України» виконане відповідно до ряду базових наукових планів та програм, серед яких, наприклад, Стратегічний план

розвитку ДФС України на 2015–2018 роки; Пріоритетні напрями фундаментальних та прикладних досліджень у системі Державної фіскальної служби України; Постанова НАН України «Про основні наукові напрями та найважливіші проблеми фундаментальних досліджень у галузі природничих, технічних і гуманітарних наук Національної академії наук України на 2014–2018 роки» від 20.12.2013 р. № 179; рекомендації Ради президентів академій наук України для ВНЗ щодо виконання досліджень за Пріоритетними науковими напрямками досліджень; Плани науково-дослідних і дослідно-конструкторських робіт Харківського національного університету внутрішніх справ на 2015–2016 роки за темою «Адміністративно-правові засади організації та діяльності Державної фіскальної служби України» (номер державної реєстрації 0115U004739) і Приватного вищого навчального закладу «Львівський університет бізнесу та права».

Безсумнівною перевагою дисертаційної роботи Мироненко І.С. є використання значного обсягу загальнотеоретичних наукових праць українських та зарубіжних вчених, розробок фахівців у галузі адміністративного права та адміністративної діяльності, інших галузей права України тощо.

Застосування дисертантом сучасних методів наукового пізнання, значне методологічне підґрунтя виконаної роботи забезпечують належний ступінь обґрунтованості та достовірності отриманих результатів.

Виконана Мироненко І.С. дисертація характеризується системним підходом до предмету дослідження. Структурно дисертація складається із вступу, нерозривно пов'язаних між собою трьох розділів, висновків і списку використаних джерел.

Структура дисертації у повному обсязі відповідає цілям дослідження, даючи відповіді на поставлені завдання дослідження.

У вступі дисертації обґрунтована актуальність теми дослідження, визначені його об'єкт, предмет, мета і завдання, зв'язок з науковими програмами, методологічні основи, аргументовані наукова новизна та практичне значення одержаних результатів (с. 10-20).

Логічним та доречним є першочергове дослідження передумов та

правового забезпечення створення Державної фіскальної служби України, визначення понять, з'ясування завдань та місця служби у державному механізмі (с. 21-45), що дозволило визначити характер спрямованості діяльності Державної фіскальної служби України, що має чотири складові, серед яких фіскальна, обслуговуюча, контролююча та правоохоронна (с. 35). А також встановити, що в українських реаліях злиття податкової та митної служб в одне відомство, на яке покладене ще й адміністрування єдиного соціального внеску, створило Державну фіскальну службу України як дуже впливовий урядовий орган з широкими можливостями та повноваженнями в сфері податків і митного контролю, з правоохоронною функцією, а також функцією валютного контролю (с. 44-45).

Заслугове на увагу проведене автором дослідження реорганізаційно-інституалізаційних змін у структурі системи центральних органів виконавчої влади України, які свідчать про спроби пошуку більш вдалих шляхів оптимізації державних органів у сфері фіскальної та митної політики і про відкритість та позитивну здатність держави та законодавця до виправлення власних помилок (с. 55-64), а також визначення узагальнюючих етапів інституалізації сучасної Державної фіскальної служби України (с. 64-65).

Здобувач на підставі проведеного аналізу підкреслює, що Державна фіскальна служба України є суб'єктом державного управління, яка наділена певними компетенціями, яких тільки за п. 4 Положення про Державну фіскальну службу України визначено 92-ма підпунктами (а фактично, з врахуванням позначок «прим.», станом на сьогодні – 96), і державно-владними повноваженнями з реалізації державної податкової політики, державної політики у сфері державної митної справи, державної політики з адміністрування єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, державної політики у сфері боротьби з правопорушеннями під час застосування податкового, митного законодавства, а також законодавства з питань сплати єдиного внеску, що визначені за п. 1 означеного Положення, і які дозволяють їй втілювати свою волю у формі керівних команд чи рішень, обов'язкових для виконання в підпорядкованих органах (підрозділах) (с. 77). Крім того, функції та повноваження Служби були окремо, досить докладно,

висвітлені автором у підрозділі 2.1 дисертаційного дослідження (с. 86-102)

Дисертант цілком слушно зазначає, що поглиблене дослідження організаційної структури Державної фіскальної служби України дозволяє виокремити дублювання функцій окремих органів, відділів та підрозділів, і становить основу її подальшого нормативно-правового унормування, наприклад, при оптимізації структурної організації за штатними посадами та кількістю органів (с. 120).

Доречною, на нашу думку, є позиція автора щодо нової редакції ряду пунктів чинного Положення «Про Державну фіскальну службу України» за Постановою Кабінету Міністрів України від 21.05.2014 р. № 236 (с. 132-133), що підтверджено авторським проектом Постанови Кабінету Міністрів України, що надано в Додатку 1 (с. 220-222).

Варто також погодитись з висновком автора про те, що посада Омбудсмена платників податків у податково-митній системі країни є доцільною, обґрунтованою та містить ознаки демократичності. А запровадження подібної посади в українській податково-митній системі є доречним та призведе до позитивних результатів, адже буде сприятиме підвищенню прозорості та справедливості роботи Міністерства доходів і зборів України, а також надасть українським платникам податків, зборів та обов'язкових платежів почуття впевненості та захищеності з боку держави (с. 152-153).

Дисертація Мироненко І.С., безперечно, відзначається науковою новизною, яка полягає, зокрема, у тому, що ця робота є одним із перших монографічних досліджень, де у комплексі розглядаються адміністративно-правові засади діяльності Державної фіскальної служби України.

Основні результати дисертаційного дослідження викладені в одинадцяти наукових статтях, опублікованих у наукових фахових виданнях, а також у шести тезах наукових доповідей та повідомлень на міжнародних науково-практичних конференціях.

Дисертантом на основі аналізу наукового та нормативно-правового матеріалу сформульовано низку конкретних пропозицій і висновків,

спрямованих на забезпечення підвищення результативності та ефективності діяльності органів державної фіскальної служби України. Так, автором встановлено, що аналіз шляхів удосконалення сфери організації та діяльності ДФС має виходити тільки з повного переліку укрупнених Основних завдань Державної фіскальної служби України. Перспективними позначено запровадження системи електронного адміністрування акцизного податку для підакцизних товарів; системи автоматизованого обліку товарообігу від імпортера/виробника до кінцевого споживача за допомогою ІАН кодів; затвердження спрощених форм податкової звітності; однорівневої системи апеляційних оскаржень платниками податків; механізму медіації; процедур погашення податкового боргу.

Одержані здобувачем результати, без сумніву, становлять як науково-теоретичний, так і практичний інтерес. За результатом дослідження сформульовано ряд пропозицій щодо внесення змін і доповнень до чинного законодавства. Тому можна констатувати, що їх використання дозволить підвищити ефективність та результативність діяльності органів державної фіскальної служби України.

Позитивно оцінюючи зміст дисертаційного дослідження, не можна не звернути увагу й на деякі його недоліки.

1. Розкриваючи сутність визначення Державної фіскальної служби України на стор. 30-33 дисертації, автор доречно та досить повно з'ясовує зміст окремих його складових елементів, таких як державна митна політика і державна митна справа, державна податкова політика і державна податкова справа, а також державна політика у сфері адміністрування єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, однак зміст такого елемента, як державна політика у сфері боротьби з правопорушеннями під час застосування податкового, митного законодавства, а також законодавства з питань сплати єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування (стор. 33) був недостатньо розкритий лише з наданням авторського визначення цієї категорії.

2. Досить розгорнуто та влучно дисертантом розглянуто Державну

фіскальну службу України як суб'єкт державного управління (стор. 71-82) та вивчено існуючі у зв'язку з цим адміністративно-правові відносини. Однак, автор залишає поза увагою також і публічно-сервісні відносини, в які Державна фіскальна служба України вступає як суб'єкт державного управління.

3. На стор. 97-98 дисертації під час дослідження повноважень Державної фіскальної служби України автором наведено загальний перелік видів дій, що можуть застосовуватись щодо повноважень служби, як визнання, виконання, відкликання, перевищення, позбавлення, пред'явлення, призупинення та продовження, а також перерозподіл (стор. 100). Однак, подальшого роз'яснення щодо цих правових категорій надано не було.

4. На стор. 112 роботи дисертант після поглибленого аналізу загальної структурної організації Державної фіскальної служби України доходить висновку, що в ній з усіх можливих використана дивізіональна організаційна структура управління. Автор надає їй переваги та деякі недоліки, але не наводить визначення даного поняття.

5. На стор. 154 дисертації автор констатує, що податково-митний устрій Канади є досить сприятливим і стабільним, заснованим на врахуванні інтересів платників податків, та, як на нашу думку, українському законодавцеві слід звернути увагу на досвід Канади у податково-митній сфері та запозичити деякі її аспекти у процесі вдосконалення та розвитку своєї податково-митної політики. Однак, під час захисту дисертаційного дослідження, хотілося би почути думку автора щодо конкретних аспектів діяльності податково-митних органів, що можуть бути запозичені Україною під час вдосконалення та розвитку своєї податково-митної політики.

Проте, наведені зауваження не знижують у цілому високого рівня дисертаційного дослідження і носять в основному дискусійний характер. Положення та висновки, сформульовані в дисертації, мають теоретичну і практичну цінність, вони можуть бути використані у процесі правотворчої діяльності відповідних державних органів, удосконалення діяльності органів

Державної фіскальної служби України, в навчальному процесі при викладанні дисципліни «Адміністративне право».

Автореферат дисертації відповідає її змісту та повністю відображає основні положення проведеного дослідження. Дисертацію та автореферат оформлено відповідно до встановлених вимог. Зміст дисертаційної роботи висвітлений достатньо повно, виклад запропонованих у роботі положень базується на опрацюванні літературних джерел із проблематики дисертаційного дослідження.

Зважаючи на викладене, можна зробити висновок, що дисертація «Адміністративно-правові засади діяльності державної фіскальної служби України» є закінченою науково-дослідною роботою, в якій отримані нові науково обґрунтовані результати в галузі адміністративної діяльності, що у сукупності вирішують конкретне завдання, що має істотне значення для цієї науки. Дисертація повністю відповідає Порядку присудження наукових ступенів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 24 липня 2013 р. № 567, а її автор – Мироненко Ілона Сергіївна – заслуговує на присудження наукового ступеня кандидата юридичних наук зі спеціальності 12.00.07 – адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право.

Офіційний опонент:

доцент кафедри адміністративного, господарського права

та фінансово-економічної безпеки

Сумського державного університету,

кандидат юридичних наук, доцент.

М.І. Логвиненко

